

OMGEVINGSVISIE

PARTICIPATIE VERSLAG

BEEKDAELEN IN 2040

Hoe ziet de gemeente Beekdaelen eruit in 2040? Zijn we goed bereikbaar? Leven we dan duurzamer? Hoe gaan we om met de natuur en ons landschap? We staan voor grote uitdagingen die een plek gaan krijgen in de omgevingsvisie.

De gemeente Beekdaelen zet in op een breed participatieproces als onderdeel van het opstellen van de omgevingsvisie.

- Er zijn diverse raadsbijeenkomsten georganiseerd.
- Het college en de ambtelijke organisatie zijn bevraagd.
- Er is een enquête uitgezet waarop meer dan 2.000 responses zijn ontvangen.
- Er zijn 2 bijeenkomsten voor inwoners en ondernemers georganiseerd.
- Er zijn 4 basisscholen bezocht om leerlingen bij het proces te betrekken.
- Er heeft een ontwerpssessie plaatsgevonden met onze ketenpartners.
- Er is een opbouwwerker betrokken om jongvolwassenen te bereiken.

Dit participatieproces is opgestart om inzicht te krijgen in de behoeften, wensen en ideeën van onze gemeenschap. In dit verslag staat wat we hebben opgehaald. Dit dient als basis voor de kernvisie. Door de samenleving te betrekken ligt er nu een breed gedragen kernvisie voor de gemeente Beekdaelen voor.

VEEL BETROKKENHEID BIJ BEEKDAELEN

De gemeenschap heeft tijdens het participatieproject van zich laten horen. Er zijn boven verwachting veel reacties, aandachtspunten, kansen en goede ideeën aangedragen. De gemeenschap heeft aangeven waar men trost op is en waar de focus moet liggen richting de toekomst. Men wil graag betrokken zijn en blijven bij de toekomstige inrichting van de gemeente Beekdaelen. Wij zijn blij betrokkenheid getoond vanuit de samenleving.

Een deel van de inbreng is verwerkt in de concept kernvisie. Sommige gedachtenlijnen kan de gemeente direct oppakken of wordt al aan gewerkt. Helaas kunnen wij niet iedereen gelukkig en kunnen we niet alles tegelijkertijd oppakken.

Beekdaelen is trots en een beeld van de toekomst

De gemeenschap is trots op haar prachtige landschap en het leven in authentieke dorpskernen. Men is vol lof over de mooie natuur, de rust en de ruimte, het cultureel erfgoed en de eigenheid van de dorpskernen, de sociale cohesie en het actieve verenigingsleven.

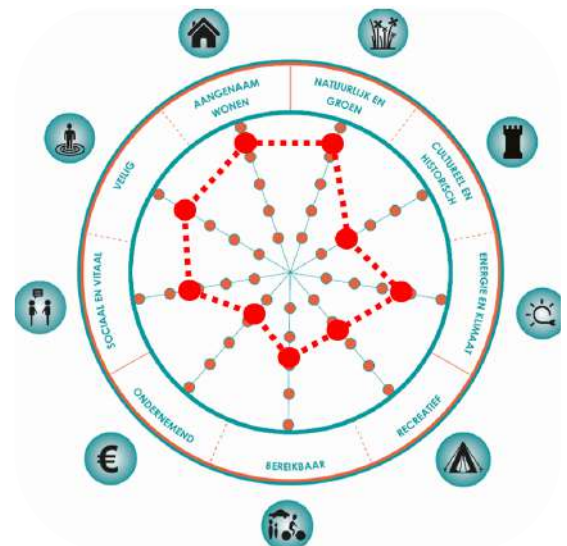
De gemeenschap heeft oog op de leefomgeving. Op de afbeelding hiernaast ziet u het gemiddeld. Dit beeld nemen wij graag over. Beekdaelen gaat voor het ontwikkelen van brede welvaart. Dit is in de kernvisie vertaald naar de principes van People, Profit, Planet.

- People: Sterke, vitale gemeenschappen in authentieke kernen.
- Profit: Uitnodigend Beekdaelen waar we toekomstgericht werken en ondernemen.
- Planet: Landschapszorg om duurzaam te leven en te werken met het landschap.

Hoe nu verder?

De gemeente gaat de kernvisie in september met de raadsfracties bespreken. Er is een lijst met 25 stellingen opgesteld. Deze stellingen vormen de leidraad voor deze gesprekken. Aan de hand van de gesprekken met de raadsfracties wordt de kernvisie nader aangescherpt. De uiteindelijke kernvisie wordt in oktober door de raad vastgesteld.

Parallel aan het bovenstaande traject is er besloten om een start te maken aan het opstellen van de concept omgevingsvisie. De gemeente Beekdaelen wil de concept visie voor het einde van het jaar opleveren. In oktober/november volgt een participatiemoment en op het resultaat kan iedereen op reageren. In Q1 2024 willen wij de omgevingsvisie opleveren.

BEEKDAELEN

SAMENVATTING

PEOPLE

Sterke, vitale gemeenschappen in unieke kernen

Wij vinden onze rijke geschiedenis belangrijk

Wij willen onze sociale cohesie behouden

Binnen de kernen willen wij versterking van de kleine bedrijven zien

Wij willen een fijne plek om te chillen

Ik wil graag een betere OV connectie in Beekdaelen

Er moet meer rekening gehouden worden met ons

De Wensbus moet aansluiten op het OV

PROFIT

Uitnodigend Beekdaelen is een plek waar we toekomstgericht ondernemen

Onze Limburgse cultuur mag niet vergaan

Ik vind een goede verblijfsplek erg belangrijk

Wij willen aantrekkelijke horecagelegenheden

Het verenigingsleven is ons dierbaar

Ik wil me graag veilig door het verkeer kunnen verplaatsen

Ik wil meer bankjes in de openbare ruimte

Ik ruim de poep van mijn hond altijd op!

Slim rentmeesterschap en plek die zijn eigen broek op houdt

Wij willen vergroenen binnen en buiten de kernen zien

Er moet ruimte voor waterberging worden gemaakt

Ik wil steun om circulair te worden

Auto's moeten hier langzamer rijden!

Ik wil energie opwekken op lokaal niveau dus ook op mijn dak!

We willen dat de toeristenbelasting wordt gebruikt om de natuur te behouden

PLANET

omgevingsvisie@beekdaelen.nl

OOG OP DE LEEFOMGEVING

Op 14 november 2022 en 17 januari 2023 zijn er 2 belangrijke plenaire gesprekken gehouden als onderdeel van het participatieproces. De gesprekken waren gericht op het verkrijgen van de eerste richting vanuit de raad met behulp van het instrument "Oog op de leefomgeving". Het doel was om de belangrijkste thema's te identificeren die voor de verschillende raadsfracties van Beekdaelen van belang zijn. Men kon kiezen uit; *Natuurlijk e groen, Cultureel en historisch, Energie en Klimaat, Recreatief, Bereikbaar, Ondernemend, Sociaal en vitaal, Veilig en Aangenaam wonen*. Tijdens deze bijeenkomsten werden de raadsfracties gevraagd om hun standpunten te delen. Door te kiezen uit deze programma's konden de raadsfracties aangeven welke onderwerpen voor hen het meest relevant waren en onderling een dialoog voeren. Helaas kwam de dialoog op dit onderdeel niet echt op gang.

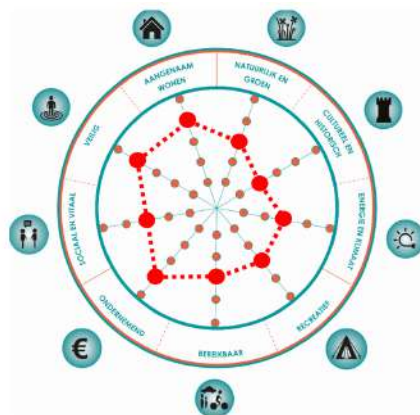
Tijdens deze bijeenkomsten gaven de meeste raadsfracties aan dat Beekdaelen een gemeente moet zijn met een aantal speerpunten, maar niet zozeer een gemeente die zich alleen onderscheidt op enkele programma's. Ook gaven ze aan dat de gemeente niet bang moet zijn om keuzes te maken en duidelijke beslissingen te nemen. De raad is ook bereid om deze keuzes te maken. Hiermee lijkt de raad te streven naar een gebalanceerd beleid waarbij rekening wordt gehouden met een aantal prioriteiten die vertaald dienen te worden naar de leefomgeving.

CONCEPT KERNVISIE

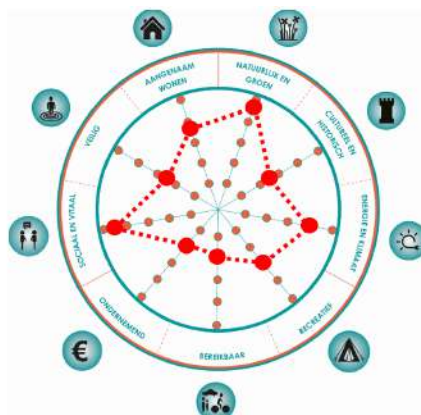
Op 29 juni is er een raadsbijeenkomst georganiseerd om de raad bij te praten over de totstandkoming van de concept kernvisie. Helaas waren er maar 6 deelnemers bij deze bijeenkomst aanwezig. Er heeft geen discussie plaatsgevonden over de inhoud van de concept kernvisie, maar is er met name gesproken over de wijze waarop de raadsfracties benaderd worden om hun inbreng te leveren.

Na het zomerreces wordt de concept kernvisie 1-op-1 besproken met de raadsfracties. Om het gesprek op gang te brengen en om eenduidige inbreng te op halen worden alle raadsfracties gevraagd om vooraf antwoord te geven op 25 stellingen. Na de gesprekken scherpt de ambtelijke organisatie de concept kernvisie aan en wordt er een definitief voorstel aangeboden aan het college. Als het college instemt met de kernvisie, dan wordt het voorstel ter besluitvorming doorgeleid naar uw raad. De besluitvorming vindt plaats in de raadsvergadering van oktober 2023.

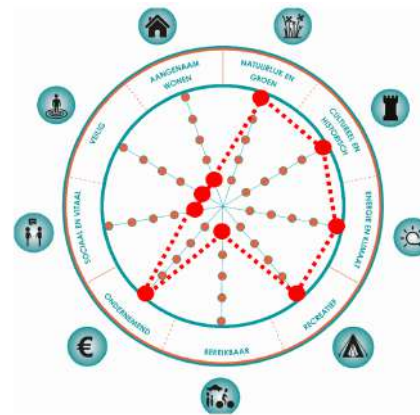
VVD Beekdaelen

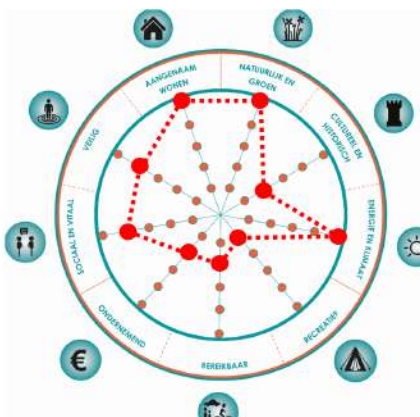
Vernieuwingsgroep

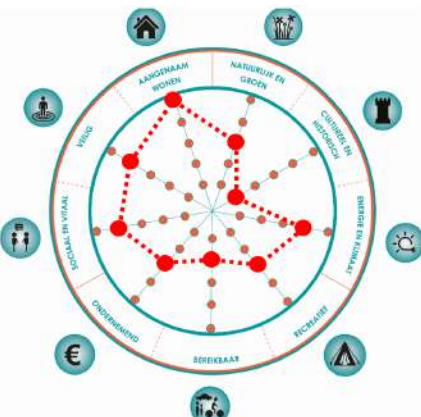
D66 Beekdaelen

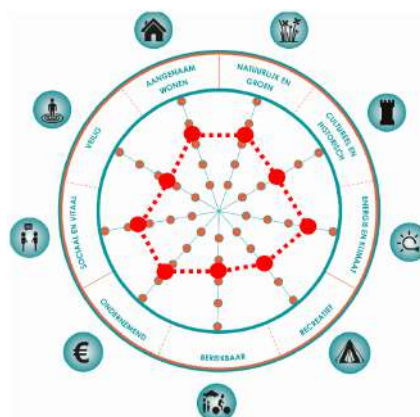
Groen Links Beekdaelen

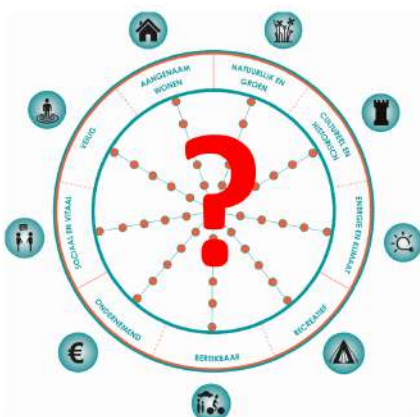
Beekdaelen Lokaal

CDA Beekdaelen

PvdA Beekdaelen

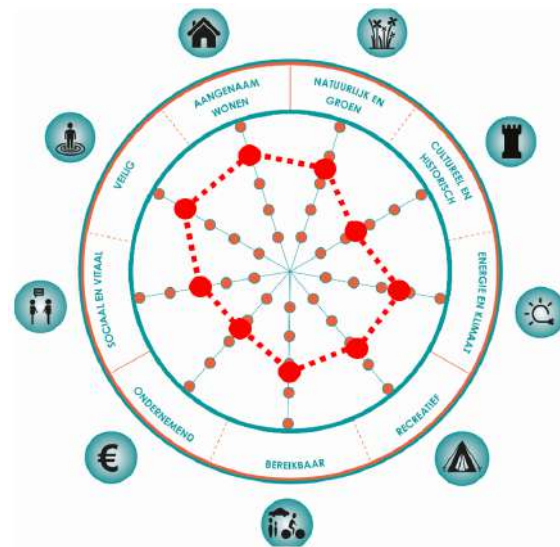

HET COLLEGE

De collegeleden hebben individueel het Oog op de Leefomgeving ingevuld. De verbeelding hiernaast laat een gemiddeld beeld zien. Hetgeen dat opvalt is dat de programma's uit de eigen portefeuille hoger scoren dan het gemiddelde.

Met de volgende onderwerpen wil het college aan de slag:

- Beekdaelen aantrekkelijk maken voor jonge gezinnen. Deze jongeren zijn in de toekomst belangrijk voor de leefbaarheid in de kernen.
- Het verbeteren van de gezondheid van de inwoners. Op dit moment ligt Beekdaelen onder het landelijke gemiddelde. Dit wil het college ombuigen naar een voorsprong.
- Werk maken van de energietransitie. De gemeente moet grootschalig energie opwekken in het landschap als men Beekdaelen energieneutraal wil maken in 2040.
- Het bouwen van nieuwe woningen. De gemeente wil voorziening in huidige en toekomstige woonbehoefte.

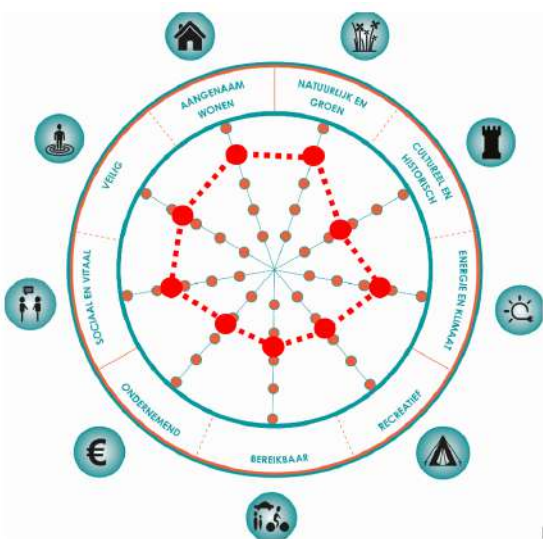

AMBTELIJKE ORGANISATIE

In de gemeente Beekdaelen werken ± 300 personen die Beekdaelen iedere dag een leuker, veiliger en mooier willen maken. De ambtelijke organisatie (75 personen) adviseert vanuit haar expertise om in te zetten op het volgende toekomstbeeld, zie afbeelding Op de Leefomgeving.

De afdeling Ruimte vindt de programma's *Natuurlijk en groen* en *Energie en Klimaat* belangrijk. De natuur staat onder druk vanwege klimaatverandering. Dit is iets waar de gemeente de komende jaren mee aan de slag moet gaan.

De afdeling Sociaal vindt de programma's *Sociaal en Vitaal* en *Veilig* belangrijk. De leefbaarheid in de kernen, de gezondheid van onze inwoners en veilige leefomgeving is hetgeen waar deze afdeling zich voor inzet. De gemeente moet dit gebiedsgericht oppakken.

BEEKDAELEN

ENQUÊTE INWONERS ONDERNEMERS

DEELNEMERS ENQUÊTE

Vervolgens is er gemeentebreed een enquête uitgezet. De gemeente heeft alle inwoners en ondernemers benaderd om mee te denken over de toekomstige invulling van de fysieke leefomgeving. Het doel van de enquête was om een beeld te krijgen op welke kwaliteiten de respondenten waarderen en trots op zijn, welke programma's er in Beekdaelen prioriteit moeten krijgen en welke zaken de gemeente volgens de respondenten direct zou moeten oppakken. De enquête is door meer dan 2.000 respondenten ingevuld en dit is voldoende om een goede analyse van de resultaten te maken.

- Inwoner (91.12%)
- Ondernemer (1.38%)
- Beiden (7.5%)

KERNKWALITEITEN BEEKDAELEN

Uit de resultaten blijkt dat de respondenten voornamelijk de landelijke omgeving, prachtige natuur, unieke dorpse eigenschappen en aangename woonomgeving waarderen. Daarnaast vinden zij het cultureel erfgoed, de rust en de kleinschaligheid in de gemeente van groot belang. Ook worden de betrokken gemeenschap en het verenigingsleven vaak genoemd als positieve aspecten. Dit is voor ons geen verrassing maar wel een mooie bevestiging.

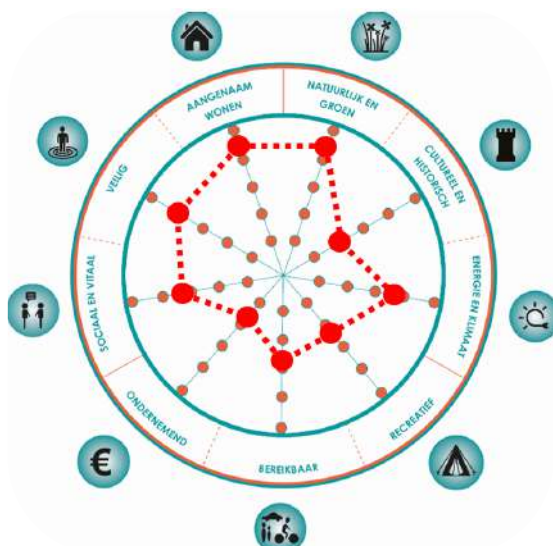

Helaas zijn niet alle respondenten trots op Beekdaelen. Onze uitdaging is om ook deze groep te blijven betrekken en positief te stemmen.

KERNKWALITEITEN BEEKDAELEN

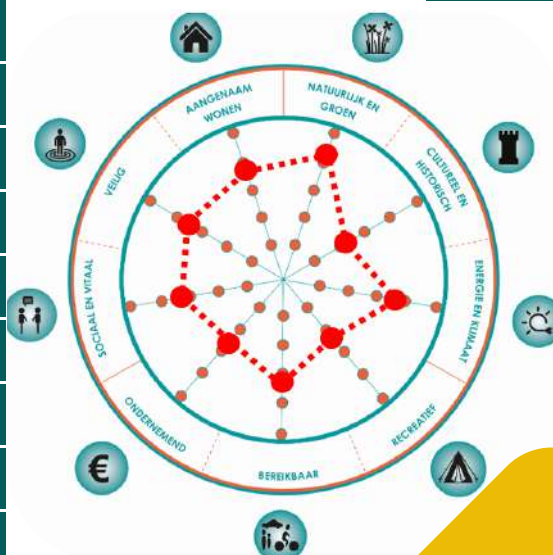
Er is ook gekeken naar de prioriteit die respondenten geven aan 9 verschillende programma's. Volgens hen zouden de programma's *Natuurlijk en Groen*, *Energie en Klimaat* en *Aangenaam Wonen* prioriteit moeten krijgen, terwijl *Veilig* ook hoog scoort. *Recreatief* en *Cultuur en Historisch* scoren daarentegen aanzienlijk lager. Het programma *Ondernemend* scoort bij inwoners lager dan bij ondernemers, maar de verschillen tussen beide groepen zijn niet erg groot. Bovendien zijn er verschillen waarneembaar wanneer de resultaten worden bekeken op basis van leeftijd. Zo vinden jongvolwassenen de onderwerpen *Energie en Klimaat* en *Recreatief* belangrijker, terwijl de oudere generatie meer waarde hecht aan *Veilig* en *Aangenaam wonen*. Het moet worden opgemerkt dat er meer ouderen de enquête hebben ingevuld dan jongvolwassenen, en het blijft dan ook een uitdaging om jongvolwassenen te betrekken. Het is van belang om deze disclaimer te plaatsen om de interpretatie van de resultaten te ondersteunen.

inwoners

Natuur en groen	3.5
Cultureel en historisch	1.1
Energie en klimaat	2.8
Recreatief	1.3
Bereikbaar	1.9
Ondernemend	0.8
Sociaal en vitaal	2.2
Veilig	3
Aangenaam Wonen	3.4

Natuur en groen	3.3
Cultureel en historisch	1.1
Energie en klimaat	2.7
Recreatief	1.4
Bereikbaar	2.1
Ondernemend	1.8
Sociaal en vitaal	2.2
Veilig	2.5
Aangenaam Wonen	2.9

ondernemers

INWONERS EN ONDERNEMERS WILLEN DIT AANPAKKEN

Wij hebben onze inwoners en ondernemers gevraagd: Als je 1 dag de baas bent van de gemeente wat zou jij dan oppakken? Hieronder ziet u de antwoorden die meerdere malen terug kwamen:

1. Bouw voldoende starters- en seniorenwoningen;
2. Meer controle en maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren;
3. Het gebruik van vervuilende houtkachels verbieden;
4. Nog beter handhaven op criminaliteit en drugsoverlast;
5. Aanpakken jeugdoverlast en hangjongeren;
6. Het aanpakken van overlast van vliegverkeer;
7. Meer groen aanplanten en behouden';
8. Meer investeren in het onderhoud van de openbare ruimte;
9. Aanpakken en opruimen hondenpoep;
10. Aanpakken van zwerfafval en afvaldumpingen;
11. Het energieneutraal maken van de gemeente Beekdaelen;
12. Investeren in openheid en transparantie van besluitvorming;
13. De zorg voor de ouderen verbeteren;
14. Investeren in het openbare vervoer;
15. Het verbeteren van de samenwerking met het verenigingsleven.

WE DOEN AL HEEL VEEL

Veel van de binnengekomen ideeën zijn bij ons bekend en wordt aan gewerkt. Onderwerpen zoals verkeersveiligheid, het vliegveld dossier, bouw van goede woningen en aanpak afval krijgen bij de gemeente volop de aandacht. Hetgeen wij doen voor de inwoners is niet voor iedereen helder. Meer en anders communiceren richting de samenleving kan hier aan bijdragen.

Verder merken wij op dat wij niet alles (tegelijk) op kunnen pakken en vaak hebben wij de samenleving nodig om doelen te bereiken. De gemeente zet zich daarom in om inwoners en ondernemers in een vroeg stadium te betrekken bij het opstellen van beleid en planontwikkeling.

BEEKDAELEN

ENQUÊTE INWONERS ONDERNEMERS

CONCLUSIE & AANBEVELINGEN

VOLDOENDE RESPONS

Meer dan 2000 respondenten hebben de enquête volledig ingevuld, waarbij vooral de leeftijdscategorie 60-79 goed vertegenwoordigd was. Helaas zien we dat er beduidend minder respons is vanuit de jeugd. Wat betreft de verdeling van de respons over de verschillende dorpskernen zien we geen significante verschillen in verhouding tot de grootte van de dorpskernen.

We vinden het een uitdaging om ook de jeugd te betrekken bij het opstellen van de toekomstvisie, omdat zij hier immers ook belang bij hebben. Het is belangrijk om hen te binden en te boeien voor dit onderwerp.

INWONERS EN ONDERNEMER TROTS

Onze inwoners en ondernemers zijn voornamelijk trots op de landelijke leefomgeving, hun eigen dorp en het actieve verenigingsleven. Ook hechten zij veel waarde aan het cultureel erfgoed, de rust en de kleinschaligheid in de gemeente Beekdaelen.

De gemeente Beekdaelen staat voor verschillende trends, ontwikkelingen en maatschappelijke uitdagingen die elk hun eigen ruimtevraag met zich meebrengen. De uitdaging is om bij elke toekomstige invulling rekening te houden met de bovengenoemde kwaliteiten.

DE PRIORITEITEN

De inwoners en ondernemers zijn het erover eens dat 'Natuur en Groen', 'Energie en Klimaat' en 'Aangenaam Wonen' prioriteit moeten krijgen, terwijl 'Veiligheid' ook hoog scoort. De onderwerpen 'Recreatief' en 'Cultuur en Historie' scoren daarentegen lager. Het onderwerp 'Ondernemend' scoort bij de inwoners lager dan bij de ondernemer.

Bovendien valt op dat jongvolwassenen meer waarde hechten aan 'Energie en Klimaat' en 'Recreatie', terwijl de oudere generatie 'Veiligheid' en 'Aangenaam Wonen' belangrijker vindt.

SAMENLEVING BETROKKEN

Er is veel betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij de toekomst van de gemeente Beekdaelen, wat heeft geleid tot diverse goede ideeën waar we gezamenlijk mee aan de slag kunnen.

Meer dan 1.000 respondenten hebben zich aangemeld voor het vervolgproces, wat aangeeft dat er nog steeds veel interesse en betrokkenheid is. Om deze groep goed te blijven betrekken, zullen wij de enquêteresultaten delen en de respondenten uitnodigen om met ons in gesprek te gaan. Deze bijeenkomsten vinden plaats in april 2023.

omgevingsvisie@beekdaelen.nl

OPZET BIJEENKOMSTEN

Op 4 en 17 april zijn er twee participatiebijeenkomsten georganiseerd voor inwoners en ondernemers. Initieel zouden er vier bijeenkomsten plaatsvinden, maar vanwege de hoeveelheid aanmeldingen is ervoor gekozen om te focussen op het organiseren van twee bijeenkomsten. Deze bijeenkomsten waren goed bezocht en trokken een diverse groep van deelnemers aan. Op 4 april waren er ongeveer 50 deelnemers aanwezig en op 17 april ongeveer 80 deelnemers.

Tijdens deze bijeenkomsten werden de resultaten van de enquête aan de deelnemers teruggekoppeld en werden ze geïnformeerd over het belang van de omgevingsvisie. Aan de hand van negen thema's konden de deelnemers vervolgens hun mening over de toekomst van Beekdaelen delen. De deelnemers konden bij hun aanmelding kenbaar maken over welk thema zij het liefst wilden meepraten zodat iedereen kon meedoen aan discussies over de programma's die voor hen relevant waren. De thema's die werden besproken luiden: aangenaam wonen, bereikbaarheid, veiligheid, klimaat & energie, natuur & groen, cultuur & historie, ondernemen, sociaal & vitaal en recreatie & toerisme. Het aantal deelnemers dat deelnam verschilde per thema. Het ene thema was populairder dan het andere. Zo waren de thema's: klimaat & energie, veiligheid, natuur & groen en aangenaam wonen druk bezocht en waren andere thema's zoals cultuur & historie en recreatie & toerisme minder populair.

Om tot juiste en bruikbare resultaten te komen is het van belang om de juiste methodes toe te passen. Vanuit dit gedachtegoed zijn de volgende twee methodes gebruikt:

Kansenkaart: Bij binnenkomst ontving elke participant een stickervel met gekleurde stickers die op de kansenskaart geplakt mocht worden. Elke kansenskaart bestond uit twintig punten die te maken hebben met het desbetreffende thema. De participanten konden een sticker plaatsen bij het voor hun meest belangrijke punt. Gebaseerd op de hoeveelheid stickers per punt kon bepaald worden welke punten in de visie van de deelnemers het meest van belang zijn.

Stellingen: Binnen elk thema kregen de participanten driemaal de keuze uit twee stellingen binnen het desbetreffende thema. Het was vervolgens aan de participanten om de stelling te kiezen die voor hen het meest belangrijk was. De stellingen die het meest gekozen werden gaven inzicht in de meningen van de participanten over de desbetreffende thema's.

De resultaten van de participatie-avonden zijn hieronder per thema uitgewerkt. De resultaten zijn samengevat en vervolgens onderverdeeld in twee schalen: actiepunten die direct opgepakt zouden kunnen worden door de gemeente en meer lang termijn/ strategische punten die opgenomen zouden kunnen worden in de omgevingsvisie.

BEEKDAELEN

BIJEENKOMSTEN INWONERS ONDERNEMERS

- Natuurlijk en groen -

KANSENKAART

Er is in 4 groepen gesproken over het programma *Natuurlijk en groen*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
<i>Waterbergende capaciteit van de bodem</i>	17
Groen toegankelijk voor recreatie en sport	8
<i>Voedselketen lokaal organiseren</i>	17
Behoud typisch Limburgs landschap	14
Zorgen voor een aantrekkelijk landschap	6
Realiseren van meer natuur	7
Behoud kleine landschapselementen	10
Boeren stimuleren natuurinclusief te werken	16
Schoon water in bodem en beek	15
Ruimte maken voor water	5
Groene verbindingen in het landschap	8
<i>Bevorderen biodiversiteit</i>	26
Groen in de dorpskern	14
Oprichten fonds behoud natuur en landschap	6
Zoneren toegankelijkheid (natuur – recreatie)	3
Zonneparken en windmolens in het landschap	8
Geen extra bebouwing in het buitengebied	12
Groen rondom de dorpskern	6
Klimaatbestendiger maken omgeving	13
Terugdringen verharding kern	15

STELLINGEN

De volgende 3 stellingen zijn besproken:

- Zonneparken en windmolens moeten kunnen in Beekdaelen of zonneparken en windmolens horen niet thuis in ons landschap?
- Meer groene plekken in de kernen of bouwen betaalbare woningen ten koste van groen?
- Waar moeten de gemeente op inzetten: alle natuurgebieden voor de natuur of voor recreant?

De meerderheid van de deelnemers is voor het plaatsen van zonneparken en windmolens in Beekdaelen. Er moet bij de locatiekeuze wel rekening gehouden worden met het draagkracht van het landschap. Niet iedere locatie is geschikt. De gemeente moet zo snel als mogelijk duidelijkheid geven over de locatiekeuzes en ook meer inzetten op energiebesparing. Hetgeen we niet gebruiken hoeven wij ook niet op te wekken.

Het toevoegen van woningen is ook belangrijk maar het merendeel hecht meer waarde aan voldoende groene plekken in de dorpskernen. De Beekdaelense natuurgebieden moeten ingericht moeten worden voor de natuur. De recreant is te gast.

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

Veel participanten vinden groen erg belangrijk. Groen in de dorpskernen is iets wat erg gewaardeerd wordt. Verder vinden veel participanten het opwekken van groene energie erg belangrijk. Dit moet alleen niet ten kosten gaan van het landschap.

- Inzetten op het behoud en het versterken van de biodiversiteit.
- Energie opwekken op gemeentelijke gebouwen, parkeerplaatsen en bermen langs de snelwegen heeft de voorkeur.
- De meningen over grootschalige energieopwekking zijn verdeeld. Een deel van de participanten vindt dat dit mogelijk moet zijn mits goed ingepast in het landschap. Een ander deel van de participanten vindt dat grootschalige energieopwekking niet thuis hoort in het Beekdaelense landschap.
- Ruimte maken voor waterberging zowel binnen als buiten de kern.
- Groene zones tussen de kernen moeten we beschermen om te voorkomen dat ze dicht slippen.
- De gemeente moet zich inzetten om de dorpskernen te vergroenen.

KANSENKAART

Er is in 4 groepen gesproken over het programma *Cultureel en historisch*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
<i>Beschermen historische gebouwen</i>	5
Behouden en versterken dialect	1
Beschermen archeologische monumenten	2
Behoud identiteit dorpskernen	2
Lokale tradities in ere houden	2
<i>Herbestemmen monumenten</i>	4
Verduurzamen monumenten	1
Culturele landschappen versterken	3
Ruimte rondom monumenten beschermen (ensemble)	3
Inwoners betrekken bij het verhaal van erfgoed	1
Erfgoed educatie	1
Monumentencommissie	0
Erfgoed koppelen aan toerisme	3
Aandacht voor archeologie bij bouwactiviteiten	0
Archeologische vondsten laten zien	1
Heemkundeverenigingen ondersteunen	1
Actief handhaven op verstoringen van erfgoed	3
<i>Subsidie voor monumenten</i>	4
Culturele subsidies	1
Meer kunst in de openbare ruimte	2

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

Het cultureel erfgoed in Beekdaelen staat niet op zichzelf en kan ook niet los gezien worden van de andere onderwerpen zoals duurzaamheid, toerisme, wonen, natuur en het landschap. Alles is aan elkaar verbonden. In Beekdaelen dient kleinschaligheid en kwalitatieve hoogwaardigheid centraal te staan.

- De gemeente moet zich inzetten voor het beschermen van het cultureel erfgoed.
- Erfgoed draagt bij aan de identiteit en de eigenheid van de dorpskernen.
- De omgeving om een monument heeft ook invloed op de uitstraling van een monument. Ook hier moet aandacht naar uit gaan.

BEEKDAELEN

BIJEENKOMSTEN INWONERS ONDERNEMERS

- Energie en klimaat -

KANSENKAART

Er is in 4 groepen gesproken over het programma *Energie en klimaat*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
Energie besparen	14
<i>Energie opwekken op daken</i>	28
Energie opwekken met zonneparken	10
Energie opwekken met windmolens	6
Bewustwording verduurzaming	16
Extra aandacht voor openbaar vervoer	6
Laadinfrastructuur voor de auto en de fiets	5
Deelconcepten (vervoer en apparatuur)	7
Groene daken	6
Afkoppelen van regenwater op eigen terrein	6
Stimuleren hergebruik en herstel	12
Afvalstromen circulair maken	10
Beekdaelen gasloos maken	11
Klimaatneutrale bedrijventerreinen	9
Energiearmoede tegengaan	9
<i>Meer groen in de dorpen</i>	18
<i>Circulaire landbouw</i>	17
Hitte stress reduceren	10
Schade door overstromingen beperken	8
Ruimte voor water in de kernen	7

STELLINGEN

De volgende 3 stellingen zijn besproken:

- Zonneparken en windmolens moeten kunnen in Beekdaelen of zonneparken en windmolens horen niet thuis in ons landschap?
- Wat heeft uw voorkeur: Zonneparken of windmolens?
- Wat vindt u belangrijker: Aanpakken van wateroverlast of dat zoveel mogelijk ruimte beschikbaar is voor woningbouw, landbouw, bedrijventerreinen?

Het plaatsen van windmolens en zonneparken in het landschap is een controversieel onderwerp. De meningen over dit onderwerp zijn verdeeld maar de meerderheid is tegen het plaatsen van zonneparken en windmolens in Beekdaelen. Volgens de deelnemers moet de gemeente inzetten op energie besparen en zonnepanelen op daken. Als de gemeente energie moet opwekken dan in de gebieden waar de impact op het landschap minimaal is.

De deelnemers vinden het moeilijk om een keuze te maken tussen het beperken van wateroverlast en meer ruimte geven aan maatschappelijke uitdagingen. De oplossing zit meestal in de zoektocht naar slimme verbindingen waarbij het tegengaan van wateroverlast leidend moet zijn. Vooral de combinatie van de aanpak wateroverlast en meer groen (vergroten sponswerking van de bodem) spreekt meerdere deelnemers aan.

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

De participanten vinden groene energie opwekken en opslaan erg belangrijk. Verder wordt er duidelijk aangegeven dat vergroening van de dorpen erg van belang is.

- Meer groenvoorzieningen toevoegen in de dorpen.
- Bewustwording creëren onder bewoners door bijv. het organiseren van bewonersavonden.
- Inzetten op het terugbrengen van het energieverbruik door verduurzaming.
- Meer inzetten op de opslag van energie.
- Meer inzetten op circulaire landbouw.
- Terughoudend tegenover grootschalige energieopwekking in het landschap.
- Beekdaelen gasloos als doelstelling opnemen.
- Afvalstromen omzetten naar grondstoffen.
- Vergroten van de sponswerking van de bodem.
- Beekdaelen moet op den duur circulair worden.

BEEKDAELEN

BIJEENKOMSTEN INWONERS ONDERNEMERS

- Recreatief -

KANSENKAART

Er is in 1 groep gesproken over het programma *Recreatief*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
Verduurzamen van toeristische sector	2
Goed fietsnetwerk	3
Behoud van monumenten en cultureel erfgoed	5
Promotie Beekdaelen	0
Nieuw recreatief aanbod	0
Aantrekkelijke horecaplekken	1
Breed aanbod sportieve evenementen	0
<i>Instandhouding landschap</i>	9
Breed aanbod (culturele) evenementen	1
Goede verblijfsaccommodaties	0
Goed wandelnetwerk	4
Parkeerplaatsen voor recreant	0
Sportaccommodaties	1
Sport- en speelmogelijkheden in openbare ruimte	3
Streekproducten	1
<i>Toezicht in gebieden waar veel toeristen komen</i>	7
Ontmoetingsplekken (parken, Pleinen, gemeenschapshuizen)	3
Omgevingsfonds natuurbehoud	6
Goed ruiternetwerk	0
<i>Vergroenen leef- en woonomgeving</i>	7

STELLINGEN

De volgende 3 stellingen zijn besproken:

- De gemeente moet in blijven zetten op extensieve recreatie of bepaalde vormen van intensieve recreatie zijn mogelijk?
- Faciliteren van (grote) evenementen of het basisaanbod op orde.
- Toeristenbelasting op de grote hoop of toeristenbelasting inzetten voor natuurbehoud?

De deelnemers zijn van mening dat de gemeente moet inzetten op kwalitatief en extensieve vormen van recreatie. Dit past meer bij het DNA van Beekdaelen en is inpasbaar in het landschap. Hetzelfde geldt voor evenementen ook hier moet de gemeente inzetten op kleinschaligheid. Met name evenementen die cultuurhistorie van Beekdaelen uitdragen, zoals schuttersfeesten, moet de gemeente ondersteunen.

Het landschap is de belangrijkste trekpleister voor het toerisme in Beekdaelen. De sector draagt toeristenbelasting af aan de gemeente. Deze middelen moet de gemeente inzetten voor natuurbehoud.

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

Beekdaelen wordt steeds aantrekkelijker voor recreanten van binnen en buiten de gemeente. Er is ruimte om de recreatieve sector verder te ontwikkelen om in te spelen op deze kansen. Dit leidt tot een economische impuls en draagt bij aan de leefbaarheid in de dorpen.

- Het landschap moet niet komen te leiden onder toerisme.
- Toerisme in Beekdaelen moet voor kwaliteit gaan en niet voor kwantiteit.
- Toerisme moet niet leiden tot overlast zoals in het Heuvelland.
- De gemeente moet zich inzetten om de voedselketen kleiner te maken.

BEEKDAELEN

BIJEENKOMSTEN INWONERS ONDERNEMERS

- Bereikbaar -

KANSENKAART

Er is in 1 groep gesproken over het programma *Bereikbaar*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
Openbaar vervoer	6
Stimuleren van fietsgebruik	3
Snel internet voor iedereen	2
<i>Snelheid in de kern</i>	11
Stimuleren deelvervoer	2
School-thuisroutes	5
<i>Verbeteren verkeersveiligheid</i>	8
Wensbus	6
Onderhoud openbare ruimte	3
Laadinfrastructuur auto en fiets	4
Recreatieve netwerk versterken	2
Gladheidsbestrijding	0
Parkeren in de wijk	2
Verkeer uit de kern	3
<i>Kwaliteit van de leefomgeving</i>	9
Agrarisch vervoer	4
Mobiliteitsarmoede	3
Gebruik van technologie	7
Bereikbaarheid bij werken in uitvoering	4
Toegankelijkheid openbare ruimte	4

STELLINGEN

De volgende 3 stellingen zijn besproken:

- Een woonwijk moet ingericht worden voor de auto of krijgen fietsers en de voetgangers de ruimte?
- Wat vindt u belangrijker: Bereikbaarheid of leefbaarheid?
- Een eigen auto of deelauto?

De woonwijken in Beekdaelen moeten verkeersveiliger ingericht worden. De fiets en de voetganger moeten meer ruimte krijgen en kinderen moeten veilig buiten kunnen spelen. De auto is te gast in de woonwijk. De weg moet ingericht worden op de toegestane snelheid en er moet meer gehandhaafd worden. Het alleen vervangen van snelheidsborden is niet voldoende. Ook moet er aandacht zijn voor de inrichting van doorgaande wegen. Hier moet de gemeente naast verkeersveiligheid ook oog hebben voor een goede doorstroming.

De deelauto zien het merendeel van de deelnemers weinig toekomst in. De gemeente moet meegaan met de technologische ontwikkeling, maar hoeft hierin geen koploper te zijn. Het behoud van openbaar vervoer en verder uitrollen van de wensbus verdient meer prioriteit.

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

De snelheid met name binnen de woongebieden is een belangrijk aandachtspunt. Op veel plekken wordt er te hard gereden wat zorgt voor onveilige situaties. Het alleen aanpassen van de snelheid is niet voldoende. De weg moet ook ingericht worden op de juiste snelheid ingericht worden.

- Balans zoeken tussen verkeersveiligheid en doorstroming.
- Meer beleid creëren waarin fietspaden en autowegen van elkaar worden gescheiden.
- Woonwijken inrichten voor de fietser en voetganger.
- Sluipverkeer inzichtelijk maken en aanpakken.
- Maak meer gebruik van innovatie, evidence based.

BEEKDAELEN

BIJEENKOMSTEN INWONERS ONDERNEMERS

- Ondernemend -

KANSENKAART

Er is in 1 groep gesproken over het programma *Ondernemend*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
Bekendheid bedrijven(terreinen) vergroten	2
Bereikbaarheid bedrijven en winkel borgen/vergroten	1
Circulaire landbouw	1
<i>Toestaan mengformules (b.v. combi winkel en horeca)</i>	4
<i>Verduurzamen van bedrijventerreinen</i>	6
Detailhandel clusteren in huidige 7 winkelcentra	0
Betrekken regionaal/lokaal MKB bij overheidsprojecten	0
Subsidiëren van startende innovatieve mkb-ers	0
Bedrijvigheid zoveel mogelijk centraliseren langs de A76	2
Aantrekkelijk maken/houden van huidige winkelcentra	2
Ruimte bieden voor proeftuinen en innovatie	1
Innovatieve vormen van personeelswerving	0
Ruimte creëren voor nieuwe bedrijvigheid/bedrijven	2
Promoten van kortere ketens en streekproducten	3
Toeristische sector mkb-motor Beekdaelense economie	3
Banenmarkten faciliteren	0
Samenwerking tussen bedrijven bevorderen	2
Nieuwe verdienmodellen voor agrariërs	2
<i>Winkelleegstand terugdringen door transformatie naar wonen</i>	9
Oprichten ondernemersfonds door ozb-verhoging ondernemers	1

STELLINGEN

De volgende 3 stellingen zijn besproken:

- Is het gelet op de toenemende leegstand nog realistisch om onze zeven winkelclusters overeind te houden of moeten wij deze clusters kleiner maken?
- Supermarkt(en) in de kernen of supermarkt(en) buiten de kern?
- Waar liggen voor Beekdaelen de grootste economische kansen? Op het gebied van natuur & landschap en recreatie & toerisme of op het gebied van zorg, med-tech en logistiek?

Op dit moment zijn de winkelclusters groter dan de vraag. Door schaalvergroting en de opkomst van e-commerce neemt de vraag naar retailruimte af. Dit leidt tot versnippering en leegstand in de dorpscentra. Het verkleinen van de winkelclusters leidt op de lange termijn tot structuurversterking en draagt bij aan de instandhouding van het voorzieningsniveau. De supermarkt zien de deelnemers liefst terug in de dorpskern. De aanwezigheid van een supermarkt zorgt voor aanloop dat op zijn beurt weer andere bedrijvigheid aantrekt.

De deelnemers zijn van mening dat Beekdaelen zich moet inzetten op het behoud van het landschap. Het landschap is onlosmakelijk verbonden met het DNA van Beekdaelen. Het draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven en is een belangrijke onderlegger voor de recreatieve sector.

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

De deelnemers vinden dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor de arbeidsmarkt maar wel kan bijdragen door middel van het clusteren van winkels/supermarkten binnen de kernen. Verder zouden de participanten graag verduurzaming plaats zien vinden op de bedrijventerreinen.

- Kleine bedrijvigheid stimuleren in de kernen.
- Inzetten op de verduurzaming van bedrijventerreinen.
- Beekdaelen moet zich inzetten voor sterke dorpscentra.

BEEKDAELEN

BIJEENKOMSTEN INWONERS ONDERNEMERS

- Sociaal en vitaal -

KANSENKAART

Er is in 1 groep gesproken over het programma *Sociaal en vitaal*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
Welzijns- en medische voorzieningen	5
Ontmoetingsplek in iedere kern	5
Openbaar vervoer	8
Basisschool / onderwijs	12
Sportaccommodaties	5
Sport- en speelmogelijkheden in openbare ruimte	10
Gezonde voeding	5
Verenigingsleven	10
Sociale activiteiten en evenementen	9
Plek voor de jeugd	7
Kinderopvang	3
Winkels en horeca	4
Passend woningaanbod	6
Vrijwilligers	5
Toegankelijkheid minder validen	9
Eenzaamheid bestrijden	5
Kunst en cultuur	7
Dorpsraad	5
Iedereen doet mee	5
(Energie)armoede	2

STELLINGEN

De volgende 3 stellingen zijn besproken:

- In iedere kern zoveel mogelijk voorzieningen of voorzieningen centraliseren?
- Ongeorganiseerde (sport)activiteiten of gemeenschapsvoorzieningen?
- Aantrekken jonge gezinnen of faciliteren van de ouderen?

Niet alle voorzieningen hoeven in alle dorpskernen of in dezelfde omvang terug te komen. Er is wel behoefte aan minimaal één ontmoetingsplek in iedere kern. Het is van belang dat inwoners in de kern elkaar ontmoeten. Sportvoorzieningen kan je beter centraliseren. Hierdoor ontstaat de ruimte om kwaliteit te leveren. De gemeenschap zou meer activiteiten zelf moeten organiseren en de gemeente kan daarbij helpen door beheerzaken op te pakken. Verder zouden ongeorganiseerde (sport)activiteiten en gemeenschapsvoorzieningen meer met elkaar verbonden moeten worden.

In de toekomst zal er sprake zijn van een dubbele vergrijzing. Inwoners worden ouder en het aandeel ouderen zal groeien. Beekdaelen moet voorbereid zijn op deze demografische ontwikkeling. Veel ouderen blijven (te) lang in grote woning. Door de bouw van nultredenwoningen kunnen de ouderen doorstromen en ontstaat ruimte voor jonge gezinnen. Veel jongeren willen namelijk terug naar het geboortedorp maar daar is simpelweg geen aanbod. Het behouden en aantrekken van jongere gezinnen is cruciaal voor de leefbaarheid.

INPUT VOOR DE OMGEVINGSVISIE

De deelnemers geven aan dat sociale voorzieningen, en specifiek het verenigingsleven in Beekdaelen, erg belangrijk zijn. Breed maatschappelijke multifunctionele voorzieningen zijn nodig om kern vitaal te houden en om eenzaamheid tegen te gaan. Verder wordt er aangegeven dat toegankelijkheid een erg belangrijk punt is.

- Inzetten op het behouden van het verenigingsleven.
- Een plek voor de jeugd creëren waar zij geen overlast veroorzaken.
- Aantrekken/behouden van sociale voorzieningen in de kern.
- Kwaliteit voorzieningen boven kwantiteit, niet ieder kern hoeft alle voorzieningen.
- In iedere kern minimaal één ontmoetingsplek, dit om eenzaamheid tegen te gaan.
- Huisartsenpost en een goede OV-aansluiting draagt bij aan sociale en vitale kern.
- Gemeente moet ruimte maken voor ongeorganiseerde sport.
- Gemeente moet zich inzetten voor doorstroming op de woningmarkt
- Maatschappelijke voorzieningen (openbare ruimte + gebouwen) multifunctioneel inrichten.
- Gemeenschapszin stimuleren door inwoners met elkaar in contact te laten komen.

BEEKDAELEN

BIJEENKOMSTEN INWONERS ONDERNEMERS

- Veilig -

KANSENKAART

Er is in 3 groepen gesproken over het programma *Veilig*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
<i>Toezicht en handhaving</i>	10
<i>Zware criminaliteit aanpakken</i>	9
Jeugdoverlast aanpakken	5
Opvangplekken kwetsbare doelgroepen	3
<i>Verkeersveiligheid</i>	12
Burgerparticipatie	5
Openbare verlichting	3
Jeugdcriminaliteit aanpakken	4
Nabijheid hulpdiensten	4
Drugsoverlast aanpakken	4
Beschermingszones instemmen	0
Aanpak van diefstallen	6
Digitale veiligheid	3
Zwerfafval en hondenpoep	6
Sociale cohesie / informeel toezicht	5
Brandveiligheid	0
Bedrijvigheid in relatie tot veiligheid	3
Gebruik technologische innovatie	5
Rampenbestrijding	0
Bouwen op de juiste plek	5

STELLINGEN

De volgende 3 stellingen zijn besproken:

- Wat is belangrijker: digitale veiligheid of openbare veiligheid?
- Moet de gemeente meer inzetten op burgerinitiatieven die de veiligheid bevorderen of meer politie en boa's op straat?
- Meer toezicht en handhaving of inzetten op preventie van criminaliteit?

Digitale veiligheid is belangrijk maar geen taak van de gemeente. De openbare veiligheid is daarentegen een taak van de gemeente. Zware criminaliteit en jeugdoverlast leidt tot onveiligheidsgevoelens bij inwoners. Het aanpakken van zware criminaliteit is zeker belangrijk maar het voorkomen dat de jeugd in aanmerking komt met zware criminaliteit ook.

De inrichting van de leefomgeving kan bijdragen aan een hoger veiligheidsgevoel. De jeugd meer de ruimte te geven, goede openbare verlichting en weinig leegstaand vastgoed in het buitengebied draagt bij aan een veilige leefomgeving. Fysieke ingrepen moeten gecombineerd worden met meer toezicht op straat door politie, boa's en burgerinitiatieven. Daarbij is het van belang om de juiste balans te zoeken.

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

Er zijn wetten en regels en veel inwoners houden zich er niet aan. Dit leidt tot frustratie en onveilige situatie. De gemeente moet meer inzetten op toezicht en handhaving. Er zijn te weinig BOA's en politie op straat. De zichtbaarheid moet omhoog en de gemeente moet hier beter over communiceren.

- Zware criminaliteit en kindermisbruik keihard aanpakken.
- Inzetten op middelen die voorkomen dat de jeugd in aanraking komt met criminaliteit.
- Beekdaelen moet meer doen tegen armoedebestrijding.
- Inzetten om veiligheidsgevoel met name in avond te verbeteren.

BEEKDAELEN

BIJEENKOMSTEN INWONERS ONDERNEMERS

- Aangenaam wonen -

KANSENKAART

Er is in 4 groepen gesproken over het programma *Aangenaam wonen*. De onderstaande tabel geeft weer wat inwoners en ondernemer belangrijk vinden.

<u>Onderwerpen</u>	<u>Score</u>
Betaalbare koopwoningen	13
Starterswoningen	14
Levensloopbestendige woningen	31
Meer groen in de leefomgeving	18
Sociale veiligheid (jeugdoverlast, criminaliteit, etc.)	13
Verkeersveilige omgeving	14
Nabijheid sportvoorzieningen	3
Nabijheid van supermarkt en winkels	8
Nabijheid parken en speelvoorziening	4
Nabijheid zorgvoorzieningen	8
Nabijheid ontmoetingsplek	9
Sociale huurwoningen	7
Onderhoud openbare ruimte	10
Bereikbaarheid (openbaar vervoer, weg, fietspad en stoep)	17
Sociale cohesie in de wijk	9
Geluids- en geuroverlast	20
Nabijheid gezellige horeca	5
Actief verenigingsleven	15
Openbare verlichting	0
Duurzame toekomstbestendige woonomgeving	23

STELLINGEN

De volgende 3 stellingen zijn besproken:

- Aantrekken van jonge gezinnen of een aantrekkelijk woonklimaat voor ouderen?
- Meer betaalbare woningen bouwen of meer groen in de dorpskernen?
- In eerdere dorpskern een ontmoetingsruimte of (breed maatschappelijke) voorzieningen in de grote kernen?

In de tijd van dubbele vergrijzing is het belangrijk dat de gemeente de jeugd behoudt en jonge gezinnen aantrekt. De jonge gezinnen zijn belangrijk voor de leefbaarheid in de kernen. De gemeente moet inzetten op het bouwen van seniorenwoningen zodat er een doorstroming plaats vindt in de woningmarkt waardoor de jeugd een eengezinswoning kan kopen. Ook vindt men belangrijk dat er voldoende woningen zijn in Beekdaelen maar dit moet niet ten kosten gaan van het groen. Daardoor slippen de dorpen namelijk dicht.

De meeste mensen hechten waarde aan een ontmoetingsplek in de kern dan centraal gelegen grote accommodatie. Een plek waar inwoners elkaar in de eigen kern kunnen ontmoeten draagt bij aan de leefbaarheid en het tegengaan van eenzaamheid.

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

De deelnemers zijn over het algemeen erg tevreden over het woonklimaat in Beekdaelen. Binnen de kleinere kernen heerst er een goede sociale cohesie. Te hard rijden en vergrijzing zijn wel twee grote problemen binnen de gemeente die genoemd werden.

- Inzetten op de bouw van woningen die nu geschikt zijn voor ouderen maar over een paar jaar ook geschikt zijn voor jonge gezinnen en starters.
- Inzetten op het behoud van de sociale cohesie binnen de kernen.
- Duurzame en toekomstbestendige woningen realiseren zowel binnen als buiten de kernen.
- Behoud van de identiteit en de eigenheid van de dorpskernen is een belangrijk goed.
- Optimaliseren voorzieningenaanbod in de dorpskernen.
- Verbeter de lijn tussen burger en overheid.
- Zet in op vergroening binnen de dorpskernen.
- Geen woningen bouwen in het buitengebied.
- Investeer in sociale cohesie en voldoende werkgelegenheid.

ACTIEPUNTEN

Naast inbreng voor de omgevingsvisie hebben de deelnemers ook suggesties meegegeven die de gemeente direct zou kunnen oppakken. Het zijn er behoorlijk veel en de meeste werkt de gemeente al aan. Blijkbaar is dit niet overal zichtbaar en dient de gemeente meer aandacht te besteden aan communicatie. De overige suggesties gaan wij bekijken of we deze kunnen oppakken.

Actiepunten (deel 1):

- Bij de inwoners in Beekdaelen is veel expertise op het gebied van natuur en landschap. De gemeente moet zich inzetten om hier een beroep op te gaan doen.
- Maak speciale natuurgebieden zichtbaar, zoals het plaatsen van een bord Natura 2000.
- Meer aandacht geven aan opruimacties.
- Natuur inclusief maaibeleid.
- Op de marktplaatsen bomen plaatsen om hittestress tegen te gaan.
- De gemeente moet het afkoppelen van regenwater stimuleren. De huidige regeling is te omslachtig.
- Omwonenden betrekken bij het onderhoud van het openbare groen.
- De gemeente moet actief meewerken aan het herbestemmen met leegstaande monumentale gebouwen
- Cultureel erfgoed vergt maatwerk en goed overleg. Hiervoor moet de ruimte zijn.
- Gemeente moet hulp bieden bij het verduurzamen van monumenten.
- De gemeente moet zich inzetten om de jongere generatie meer te betrekken bij het lokale erfgoed.
- Bewustwording creëren onder bewoners door bijvoorbeeld bewonersavonden te organiseren.
- Plaats zonnepanelen op overheidsgebouwen.
- Gemeente moet zich inzetten om zonnepanelen te plaatsen op huurwoningen.
- Inwoners stimuleren en faciliteren om afval in te zamelen.
- De gemeente moet zelf het goede voorbeeld geven (verduurzamen).
- In Amstenrade ervaart men overlast van horeca terwijl er wel voor de gemeenschap een plek voor ontmoeting moet blijven houden. De gemeente moet aansturen op een goede balans.
- Beekdaelen moet zich inzetten voor het vergroenen van tuinen.
- Inrichten van een fonds voor natuuronderhoud
- De drempels in de weg bij Puth tussen Schinnen aanpassen.

Actiepunten (deel 2):

- De wegen inrichten op de toegestane snelheid. Er wordt nu te hard gereden, het alleen verlagen van de toegestane snelheid is niet voldoende.
- Er moet een goed verkeerscirculatieplan gemaakt worden.
- De wensbus moet aansluiten op de openbaar vervoer hubs in Sittard en Heerlen.
- Er moet meer gehandhaafd worden op de snelheid.
- Beekdaelen moet zich inzetten voor het verduurzamen van bedrijven(terreinen).
- De gemeente kan zich inzetten om verenigingen van verschillende kernen met elkaar in contact te laten komen om goede ideeën uit te wisselen en elkaar te helpen.
- De gemeente moet verenigingen ontzorgen in de huisvesting. Het is al lastig om vrijwilligers te vinden voor de vereniging, laat staan het organiseren van een exploitatie van de gemeenschapshuizen.
- Participatie met de gemeente wordt als moeizaam ervaren. De gemeente denkt vaak in onmogelijkheden en daardoor haken inwoners af. Dit moet anders.
- Dorpsraden / buurtverenigingen instellen en in positie brengen.
- Inwoners meer inzicht geven in fondsen.
- Aanpakken uitwerpsels van dieren, doormiddel van controles.
- Meer controles van de politie en handhaving met name op snelheid.
- Stimuleren van het aanmaken van een buurt-app ter preventie.
- Strakkere handhaving op zware criminaliteit en kindermisbruik.
- Er moet meer/beter gecommuniceerd worden over de veiligheid, zoals bijvoorbeeld over gerichte controles die uitgevoerd zijn. Controles moeten meer zichtbaar worden.
- Parkeeroverlast actief aanpakken in de wijk.
- De gemeente moet zich blijven inzetten om de overlast vliegvelden te reduceren.
- Overlast van wegverkeer A76 en BRP reduceren.
- Te hard rijden moet worden aangepakt, zeker op de wegen naast fietspaden.
- Aanpakken hondenpoep en zwerfafval.
- Beter onderhoud openbaar groen.
- Meer banken en prullenbakken plaatsen in de openbare ruimte.

VEEL BETROKKENHEID

Hetgeen wat opvalt is dat er behoorlijk veel betrokkenheid is bij de deelnemers. Dit is iets waar Beekdaelen trots op mag zijn. We gaan onderzoeken hoe we de expertise die in de gemeenschap zit, kunnen inzetten om samen Beekdaelen nog leuker, mooier en beter te maken. Want de gemeente kan niet alles alleen en heeft haar inwoners en ondernemers nodig.

MENING VAN DE JEUGD TELT

Het betrekken van basisschoolleerlingen bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie draagt op verschillende manieren bij aan een beter resultaat. Zo heeft de jeugd een direct belang bij de omgeving waarin ze opgroeien. Door de jeugd actief te betrekken bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie kunnen zij aangeven wat zij verstaan onder een aangename leefomgeving. De wensen en behoeften van deze doelgroep wijken af de allerkleinsten in onze samenleving en de oudere generaties. Door nu goed te luisteren en bij de inrichting van de fysieke leefomgeving rekening mee te houden met de wensen van de jeugd ontstaat er meer betrokkenheid bij de jeugd bij hun eigen leefomgeving. Dit leidt er toe dat zij zich meer verantwoordelijk gaan voelen voor de omgeving en zich ook actiever gaan inzetten voor het behoud en verbetering daarvan.

De jeugd heeft vaak een andere manier van kijken naar de wereld en kunnen daardoor nieuwe ideeën en inzichten inbrengen. Hun frisse kijk kan volwassenen helpen om uit hun eigen denkkaders te stappen en nieuwe perspectieven te verkennen. Door de jeugd actief te betrekken bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie ontstaat er bredere perspectief op de fysieke leefomgeving.

Ten slotte kan het betrekken van kinderen bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie ook bijdragen aan een meer democratische samenleving. Door de jeugd te betrekken bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie wordt hen geleerd dat hun mening telt en dat zij een stem hebben in de samenleving. Dit kan er toe leiden dat zij later actief deelnemen aan de democratische besluitvorming. Aan de relatie met en de betrokkenheid van de volledige samenleving (governance) hecht de gemeente veel waarde.

SESSIES OP BASISSCHOLEN

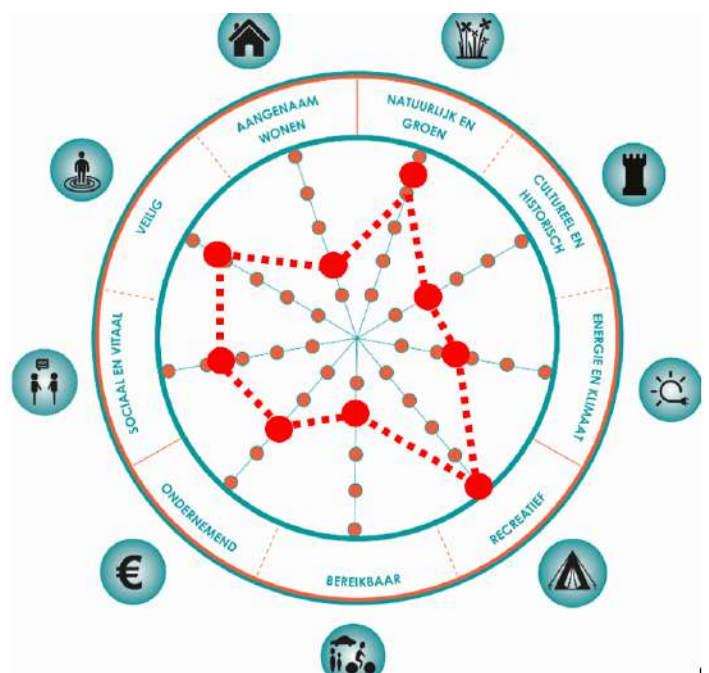
De gemeente Beekdaelen heeft alle basisscholen in Beekdaelen benaderd om met deel te nemen aan een sessie over de omgevingsvisie. Uit aan de hand van deze oproep hebben 4 basisscholen zich aangemeld. In de maand mei zijn 4 basisscholen bezocht en is er gesproken met de leerlingen van groepen 7 en 8. Er is met meer dan 190 leerlingen gesproken. In anderhalf uur is er gesproken over diverse onderwerpen en over wat men leuk en minder leuk vindt aan Beekdaelen.

Programma's

De leerlingen hebben eenieder de 3 belangrijkste programma's aangegeven. In de tabel hieronder staan de resultaten van deze uitvraag:

Basisschool	N&G	C&H	E&K	REC	BER	OND	S&V	VEI	AW
Hulsberg	26	6	21	43	2	7	27	37	5
Puth	27	4	10	29	11	9	18	18	2
Wijnandsrade	4	5	3	15	1	11	2	7	3
Schimmert	27	7	10	56	2	31	22	23	11
Totaal	84	22	44	143	19	58	69	85	21

De programma *Recreatief* is met kop en schouderen het vaakst gekozen, gevolgd door de programma's *Veilig* en *Natuurlijk en groen*. De leerlingen vinden het belangrijk dat er voldoende recreatieve voorzieningen in en nabije het dorpskern te vinden zijn. Een plek waar ze kunnen afspreken en relaxen. De leerlingen maken zich zorgen over natuur en de biodiversiteit en de verkeersveiligheid. Er wordt te hard gereden met de auto en wielrenners houden te weinig rekening met andere weggebruikers. Een andere veel gemaakte opmerking is dat de er in Beekdaelen voor kinderen tussen de leeftijd 10-12 jaar weinig te doen is. De speeltuinen zijn saai voor deze leeftijdsgroep. Hier is ruimte voor verbetering.

BEEKDAELEN

BASISSCHOLEN

De programma's *Sociaal* en *vitaal* en *Ondernemend* kregen ook best veel stemmen. De leerlingen zijn van mening dat gemeente zich moet inzetten dat Beekdaelen een leuk winkelaanbod. Ook vinden de leerlingen het belangrijk dat iedereen in Beekdaelen gezond is en dat ouderen de zorg krijgen die ze nodig hebben. Wat opviel was dat er relatief weinig stemmen gingen naar het programma *Energie en klimaat*. Op de programma's *Cultureel en historisch*, *Bereikbaar* en *Aangenaam Wonen* werd ook niet heel veel gestemd. Deze programma's staan in deze levensfase waarschijnlijk te ver van de leerlingen af.

Resultaten per programma

De leerlingen zijn per programma gevraagd om goede ideeën aan te reiken. Hieronder ziet een greep van de ideeën die zijn aangeleverd per thema:

Programma	Ideeën voor de toekomst
Natuurlijk en groen	De natuur moet goed worden beschermt, meer bomen planten, meer bloemen bijvoorbeeld langs de weg, geen afval in de natuur en meer prullenbakken plaatsen, meer leefruimte voor dieren, insecten tuinen, een speelplaats in het bos en meer insectenhôtels.
Cultureel en historisch	Oude gebouwen beschermen, oude gebouwen moeten niet waardeloos worden, voorlichting over oude gebouwen, momenten toegankelijker maken en alle cultuur beschermen.
Energie en klimaat	Meer zonneparken, meer windmolens langs de autobaan en een open veld, zonnepanelen voor iedereen betaalbaar maken, isoleren van huizen, met regentonnen water opvangen, zonnepanelen op daken verplichten, minder fabrieken en minder CO2-uitstoten en elektrische auto's stimuleren.
Recreatief	Mooie wandel- en fietspaden, gratis sporten, meer activiteiten voor oudere kinderen, speeltuin die ook leuk zijn voor oudere kinderen, een skatepark, een plek om te relaxen, meer sportvelden en blotevoeten pad.
Bereikbaar	<i>Meer drempels in de woonwijken, betere oversteekplaatsen, gratis openbaar vervoer, meer fietspaden, schone wegen en meer stoplichten.</i>
Ondernemend	Leuke restaurants, vaker kermis, supermarkt in de buurt, leuke winkels en een markplein in ieder dorp.
Sociaal en vitaal	Goede zorg voor ouderen, arme mensen meer ondersteunen, gezond eten goedkoper maken, leuke activiteiten organiseren voor ouderen, een leuke plek voor kinderen met een beperking, sporten goedkoper maken
Veilig	Goede zorg voor ouderen, arme mensen meer ondersteunen, gezond eten goedkoper maken, leuke activiteiten organiseren voor ouderen, een leuke plek voor kinderen met een beperking, sporten goedkoper maken

LEUK EN MINDER LEUK AAN BEEKDAELEN

Naast het ophalen van goede ideeën hebben de leerlingen aangegeven wat ze leuk en minder leuk vinden aan Beekdaelen.

Wat is leuk aan Beekdaelen	Wat is minder leuk aan Beekdaelen
Groene omgeving, fijn wandelen, de bossen, gezellig dorp waar je met vriendjes kan spelen, vriendelijke mensen, veel leuke verenigingen, mooie oude gebouwen en je mag ook zelf keuzes maken.	Te weinig speelplaatsen en sportvelden, weinig activiteiten voor de jeugd tussen 10 en 12, er wordt op sommige plekken hard gereden, vervelende wielrenners, afval op straat en de natuur ligt en dat er weinig bloemen zijn.

INPUT VOOR OMGEVINGSVISIE

- De gemeente moet zich meer inzetten voor een beter klimaat en het behoud van de natuur. Er moet meer ruimte komen voor de groen en dieren. Deze gebieden moet goed beschermd worden. Ook moet de gemeente meer duurzame energie opwekken door het plaatsen van windmolens en zonneparken, wel op de juiste plek. Zonnepanelen moeten goedkoper gemaakt worden zodat iedereen ze op het dak kunnen plaatsen.
- Bij de inrichting van de fysieke leefomgeving moeten er meer rekening gehouden worden met de behoeften van oudere kinderen. De huidige speelvoorzieningen worden als saai ervaren en niet meer van deze tijd. De oudere kinderen hebben liever een skatepark of een multifunctioneel speel- / sportterrein.
- Verkeersveiligheid en met name in de woonkernen, rondom speelvoorzieningen en de basisschool verdient meer aandacht. De leerlingen hechten veel waarde aan een veilige leefomgeving. Op sommige plekken is niet veilig en dat komt met name doordat er te hard gereden wordt. Bij de inrichting van de openbare ruimte moet de weg op een dermate wijze ingericht worden zodat de snelheid eruit gaat.

BEEKDAELEN

KETENPARTNERS

ONTWERPSESSIE KERNVISIE

Op 8 juni vond de ketenpartner-ontwerpsessie plaats in Nuth, in het gemeentehuis van Beekdaelen. Voor deze bijeenkomst zijn ketenpartners van verschillende organisaties uitgenodigd die een binding hebben met de gemeente Beekdaelen. Er zijn 46 deelnemers uitgenodigd waarvan er in totaal 22 aanwezig waren bij de plenaire sessie en met 4 organisaties is apart gesproken.

zowonen

**WONEN
ZUID**

provincie limburg

Maatschappelijk werk, Welzijnswerk
en Peuteropvang

OPZET ONTWERPSESSIE

De sessie werd geopend met een welkomstwoord door wethouder Reijnders. Na zijn introductie volgde een presentatie over het concept van de omgevingsvisie en de daar bijbehorende koers. In de concept-koers worden de kansen en opgaven van de gemeente Beekdaelen uiteengezet en vertaalt naar de principes van People, Profit, Planet. Deze principes staan verbonden met de contouren voor de strategische visie Beekdaelen. In de ontwerpssessie stonden de vier gebiedstypen van de gemeente centraal: woon-, centrum-, buitengebied en bedrijventerrein. Door middel van het Oog op de Leefomgeving werd er aandacht besteed aan de negen centrale programmalijnen.

De deelnemers hadden voorafgaand aan de sessie de concept-kernvisie ontvangen en werden gevraagd om hier tijdens de ontwerpssessie hun mening over de delen. Daarnaast werden de deelnemers meegenomen in het participatieproces en de voorlopige resultaten en op de hoogte gesteld van de stand van zaken en de planning.

Na de presentatie werd de groep deelnemers in tweeën gesplitst en verdeeld over twee ruimten. Beide ruimten beschikten over een grote kaart van de gemeente. De groep deelnemers werd uitgenodigd om de kaart heen te komen staan/zitten en hun mening te uiten over de kansen en opgaven die geformuleerd waren in de concept-kernvisie.

De resultaten van de ontwerpssessie zijn hieronder toegelicht. Deze toelichting bestaat uit een samenvatting van de belangrijkste aanbevelingen, meningen en discussies. Deze punten zijn onderverdeeld in de drie principes People, Profit, Planet zodat ze verder kunnen worden meegenomen in het proces van de omgevingsvisie.

KETENPARTNERS

- People -

STERKE VITALE GEMEENSCHAPPEN EN UNIEKE KERNEN

Onder het principe People vallen onder andere aspecten zoals veiligheid, woningbouw, verenigingsleven en andere sociale zaken. Tijdens de ontwerpsessie kwam vooral naar voren dat de gemeente de inwoner centraal moet stellen en moet inzetten op een sterke samenwerking met haar omgeving. In de omgevingsvisie moet daarom niet alleen geduid worden wat de overheid doet, maar moet vooral de rol van de inwoners naar voren komen. Hier kan het actieve verenigingsleven van Beekdaelen een positieve rol in spelen, volgens de deelnemers. Binnen de kernen kan er worden gezocht naar koppelingen en samenwerkingen, zoals bijvoorbeeld het inzetten op het flexibel gebruik maken van maatschappelijke voorzieningen of het samenwerken om de verkeersveiligheid te verbeteren. Deze opgaven reiken namelijk verder dan de gemeentegrens.

Daarnaast kwam centralisatie naar voren als een opgave. Diverse organisaties zagen de invloed van de centralisatie binnen de kernen als een risico op het (volledig ofwel gedeeltelijk) wegvallen van voorzieningen binnen de kernen. Dit heeft een negatieve impact op de leefbaarheid tot gevolg hebben. Op deze manier vervallen ankerpunten in een aantal kernen waardoor het lastig is om aandacht te besteden aan specifieke opgaven.

De nadruk lag in de ontwerpsessie op de jeugd. Om te voorkomen dat hun zoektocht naar plekken om te verblijven wordt bestempeld als overlast zouden jongeren meer betrokken moeten worden bij deze vraagstukken. Maak de jeugd daarom onderdeel van de oplossingen en integreer hun perspectief en belang, zo luidde het advies.

Hier sluit ook het thema van inclusie op aan. Dit zou meer centraal gesteld moeten worden volgens een deelnemer. Daarnaast wordt (positieve) gezondheid en zorg gezien als een aspect dat op een integralere manier benadrukt moet worden in de omgevingsvisie. Binnen alle aspecten komt gezondheid namelijk voor.

Wat betreft de woningopgave zal er aandacht besteed moeten worden aan veranderde vragen op de markt. Lange termijn denken is hierin heel belangrijk. Bijvoorbeeld inzetten op seniorenwoningen die later kunnen worden getransformeerd tot eengezinswoningen. Onder andere toenemende migratie zal zorgen voor nieuwe vragen in de woningbouw.

KETENPARTNERS

- Profit & Planet -

UITNODIGEND BEEKDAELEN WAAR WE TOEKOMSTGERICHT WERKEN EN ONDERNEMEN

Binnen het principe Profit werd de samenwerking in de regio benadrukt en het creëren van een aangenaam ondernemersklimaat voor het behouden van, met name, jongeren. Beekdaelen zal zich ruimtelijk meer moeten verbinden met de regio. Inzetten op het versterken van horeca en kleinschalige middenstand is bijvoorbeeld erg waardevol voor jongeren zodat zij kunnen werken in hun eigen woonplaats. Daarnaast kan Beekdaelen zich op partners in de regio Parkstad richten. Beekdaelen heeft veel specifieke voorzieningen die voor de regio interessant zijn, zoals het recreatieve netwerk en het boerenlandschap. Hierin zou Beekdaelen volgens een deelnemer een helderder profiel moeten kiezen.

Daarnaast zouden de kwaliteiten van het erfgoed in Beekdaelen meer geïntegreerd kunnen worden in de economische structuur. Vaak wordt erfgoed als iets vanzelfsprekends gezien waardoor het onvoldoende prioriteit krijgt.

Wat betreft duurzaamheid wordt aangegeven dat hier veel ruimte voor is op de bedrijventerreinen. Het project van IVN wordt als voorbeeld genoemd: zij geven subsidies aan projecten die hieraan bijdragen.

LANDSCHAPSZORG OM DUURZAAM TE LEVEN EN TE WERKEN MET HET LANDSCHAP

Binnen het principe Planet stond vooral de identiteit van de regio centraal. Beekdaelen is een gemeente met diverse kleine kernen met een eigen identiteit en heeft vooral een sterk recreatief netwerk. Inzetten op het behoud en versterken van de natuur is hierin erg belangrijk. Namens de Veiligheidsregio werd het belang van het waarborgen van de fysieke veiligheid als het gaat om klimaatverandering benadrukt. Wateroverlast is vooral in de gemeente Beekdaelen een aandachtspunt. Ook is de bovengrondse en ondergrondse infrastructuur een groot aandachtspunt. Vanuit de gemeente zou hier daarom sterk op ingezet moeten worden, volgens een aantal deelnemers.

Wat betreft flora en fauna wordt het waarborgen van de ecologische verbindingzones benadrukt. Deze gebieden zijn niet beschermd maar vormen wel een belangrijke schakel tussen bestaande natuurgebieden. De versnippering van de natuur is daarom een opgave. Ook wordt de overlast voor Awacs genoemd. Zo zijn de Schinveldse bossen het luidste stiltegebied van Nederland.

GESPREK MET HET WATERSCHAP & WML

WML en het Waterschap zijn blij om te zien dat de gemeente het onderwerp water als leidend principe hanteert in haar kernvisie. WML vraagt bij het uitwerken van de kernkwaliteiten aandacht voor het water-win gebied in Schinveldse bossen. Het water uit dit gebied is het schoonste grondwater in de regio. De gemeente moet hier trots op zijn en deze kernkwaliteit willen blijven beschermen.

Verder merken WML en het Waterschap op dat de kernvisie redelijk hoog over is. Deze opmerking is terecht, maar deze keuze is bewust gemaakt. De omgevingsvisie omschrijft op hoofdlijnen waar de gemeente voor gaat. In de omgevingsprogramma's wordt een verdieplingsplag gemaakt. In de programma's worden de doelen, de samenwerking in de regio en de uitvoering verder uitgewerkt. Het waterschap wijst de gemeente op haar bouwstenennotitie. Deze kan de gemeente helpen bij de uitwerking van de omgevingsprogramma's.

GESPREK MET HET REGIO PARKSTAD LIMBURG

Onlangs hebben de 7 Parkstad gemeente het Regionaal afstemmingskader GOVI's Parkstad vastgesteld. De regio heeft hiermee commitment uitgesproken om gezamenlijk aan een aantal ambities te werken. In de GOVI van de gemeente Beekdaelen zal er een apart hoofdstuk opgenomen worden waarin de positie van Beekdaelen in de regio wordt omschreven. In dit hoofdstuk wordt ook de relatie gelegd met het Regionaal afstemmingskader. In Parkstad wordt regelmatig gesproken over de verschillende GOVI trajecten. Hier is een aparte werkgroep voor ingericht die 1x per maand bij elkaar komt.

De regio Parkstad vraagt zich af hoe het Landschapskader zich verhoudt ten opzichte van de gemeentelijke Omgevingsvisie. Het Landschapskader komt zowel bij de beschrijving van de kernkwaliteiten als in de kernvisie terug. De Omgevingsvisie is kaderstellend voor toekomstige ontwikkelingen en het Landschapskader wordt als instrument ingezet om nieuwe ontwikkelingen af te wegen.

GESPREK MET HET PROVINCIE LIMBURG

De provincie Limburg heeft bij het opstellen van de POVI ook gebruik gemaakt van de People, Profit, Planet gedachtengoed. In de concept kernvisie legt een goede relatie tussen de fysieke, sociale en het economische domein. De visie is hoog over maar er wordt wel een richting gegeven. Met name het standpunt ten aanzien van energie opwek in het landschap valt op. De provincie refereert naar de uitgangspunten zoals verwoord in het Nationaal Landschap.